

WYDZIAŁ NAUK HISTORYCZNYCH I PEDAGOGICZNYCH

INSTYTUT PSYCHOLOGII
ul. Jana Władysława Dawida 1
50-527 Wrocław

tel. +48 71 367 20 01 w.126
fax +48 367 18 14

psychologia@uwr.edu.pl | www.psychologia.uni.wroc.pl

Wrocław, dnia 26 lipca 2021 roku

dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UWr

Uniwersytet Wrocławski

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym Petera Jonasona

Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r poz. 85), a w szczególności z artykułem 219 ust. 1 pkt 2 wymienionej ustawy, oraz w kontekście pisma przesłanego mi przez Pana Przewodniczącego Rady Dyscypliny Naukowej Psychologia UKSW, dr hab. Jana Ciecucha prof. UKSW przedstawiam recenzję dorobku naukowego Petera Jonasona, która zakończy się jednoznaczną konkluzją potwierdzającą znaczny wkład habilitanta w rozwój psychologii.

Inaczej niż to zwyczajowo czynię, chciałbym już na wstępie podkreślić, że poniższa recenzja ma charakter porządkujący i podsumowujący i związana jest z wymogiem prawnym. W sposób oczywisty, recenzowany kandydat z dużym nadatkiem spełnia nie tylko wszystkie wymogi stawiane kandydatom starającym się uzyskać stopień doktora habilitowanego. Między innymi dlatego, przedstawiona recenzja jest relatywnie krótka. Jestem zaszczycony, tym, że powierzono recenzowanie mi wniosku habilitacyjnego Petera Jonasona i muszę uczciwie przyznać, że w tym konkretnym przypadku dorobek naukowy ocenianego jest istotnie słabszy niż ocenianego.

Krótki opis sylwetki kandydata

Peter Jonason jest interdyscyplinarnym psychologiem, którego dorobek lokuje się w ramach takich pod-dyscyplin psychologii jak psychologia ewolucyjna, psychologia różnic

indywidualnych, psychologia osobowości i psychologia społeczna. Jak sam siebie opisuje, jest psychologiem społecznym, wykorzystującym darwinowską teorię ewolucji do wyprowadzania przewidywań i wyjaśniania obserwowanych zjawisk psychologicznych, które dotyczą osobowości, różnic indywidualnych, strategii doboru płciowego i szeroko pojętej seksualności człowieka. Peter Jonason otrzymał licencjat z zakresu nauk politycznych i komunikacji (2000) oraz magisterium z zakresu nauk o komunikacji na Uniwersytecie Connecticut (2003). Doktorat z psychologii otrzymał na Uniwersytecie Stanowym w Nowym Meksyku (New Mexico State University) (2009). Od tego czasu pracował na uczelniach w USA, Australii i we Włoszech. Obecnie jest zatrudniony na Uniwersytecie w Padwie i na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięcie naukowe o tytule: „Ewolucyjne modele cech Ciemnej Triady” składa się z 10 starannie wyselekcjonowanych artykułów (tak naprawdę w tematyce tej autor posiada znacznie więcej prac naukowych) opublikowanych prestiżowych czasopismach naukowych (np. *Journal of Personality*, *European Journal of Psychology*, *Archives of Sexual Behavior*) o wysokim współczynniku wpływu na inne czasopisma („impact factor”). Co oczywiste są to publikacje wysoko punktowane w polskiej parametryzacji. Wszystkie te publikacje są często, lub bardzo często, cytowane w światowej nauce. Co warto podkreślić, w każdym z tych artykułów kandydat jest pierwszym autorem - w związku z tym, nie może być wątpliwości, co do „znaczącej i decydującej” roli, jaką pełnił w tych projektach. Wszystkie prace dotyczą badań nad tak zwaną Ciemną Triadą, a zatem są to prace dotyczące podobnego tematu, tym samym spełniają kolejny wymóg prawny stawiany w ustawie. Jak wspomniałem osiągnięciem naukowe przedstawione jest w postaci cyklu artykułów, a nie monografii naukowej – co w kontekście międzynarodowych zwyczajów publikacyjnych w dyscyplinie psychologia należy oczywiście pochwalić.

Wielokrotnie, podczas pisania recenzji habilitacyjnych, recenzenci mierzą się z próbą dookreślenia jaki dorobek znacząco wpłynął na rozwój psychologii (czy to innych nauk), a jaki tego nie uczynił. W tym konkretnym przypadku nie może być żadnych wątpliwości, że prace autora wpłynęły na rozwój psychologii. Jak opisał on w autoreferacie, (prawdopodobnie) największy wpływ na psychologię, miało osadzenie Ciemnej Triady (tj. makiawelizmu narcyzmu i psychopatii) w ramach teorii i koncepcji z zakresu psychologii ewolucyjnej, a także wskazanie w jaki sposób cechy te wiążą się ze strategiami doboru partnerskiego, w szczególności doboru krótkoterminowego. Oczywiście Peter Jonason nie jest autorem koncepcji Ciemnej Triady, ale jego badania na nowo pobudziły rzesze naukowców

do badań nad tym zestawem cech psychologicznych i wskazały tymże naukowcom nowe kierunki badawcze, w których cechy te można poddawać analizom.

Prace autora, to przeważnie dobrze zaplanowane badania korelacyjne, dobrze osadzone w literaturze, profesjonalnie policzone i w jasny sposób opisane. Nie wydaje mi się aby rolą recenzenta wniosku habilitacyjnego była ponowna recenzja prac, które były wielokrotnie recenzowane i ukazywały się w prestiżowych i jednocześnie bardzo zróżnicowanych tematycznie czasopismach naukowych – stając się często klasycznymi badaniami w dyscyplinie psychologii. Z tak zwanego kronikarskiego obowiązku, wymienię zatem ich zakres tematyczny. Autor wraz ze swoimi współpracownikami, sprawdzał, między innymi, czy posiadanie cech Ciemnej Triady wiąże się z zainteresowaniem krótkoterminowymi relacjami seksualnymi; dlaczego i czy cechy Ciemnej Triady wiążą się z nieumiejętnością odroczenia nagrody; z jakimi innymi cechami psychologicznymi wiążą się cechy Ciemnej triady; jakie są różnice międzyplciowe w cechach Ciemnej Triady i jak je można wyjaśnić; czy wreszcie, w jaki sposób te różnice są modelowane przez różne cechy kulturowe i społeczne.

Reasumując, w mojej ocenie, prezentowane osiągnięcie naukowe z naddatkiem spełnia wszelkie wymogi związane z uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego.

Ocena innej istotnej aktywności naukowej

Pozwolę sobie nie opisywać poszczególnych dokonań autora, w celu wpasowania ich we wszelkie zwyczajowe formalne kryteria oceny. Ogół osiągnięć Petera Jonasona składa się na uczonego w skali naszego kraju wybitnego, a w skali światowej - rozpoznawalnego, wyróżniającego się i znaczącego.

Peter Jonason jest czołowym w świecie badaczem z zakresu psychologii ewolucyjnej, psychologii różnic indywidualnych i psychologii osobowości. Jest światowym ekspertem w zakresie badań nad Ciemną Triadą czyli makiawelizmem, narcyzmem i psychopatią. Wedle aktualnych wskaźników bibliometrycznych (Google Scholar) jego prace były cytowane ponad 12 tysięcy razy, a jego najlepiej cytowana praca o Ciemnej Triadzie prawie 1500 razy. Jego Index Hirsha wynosi 57. Autor jest/był redaktorem w kilku znaczących czasopismach międzynarodowych, niezliczoną ilość razy był zapraszany na wykłady gościnne w Ameryce Północnej, Australii i Europie, w tym w 2017 roku był zaproszonym wykładowcą podczas najbardziej prestiżowej konferencji z zakresu psychologii ewolucyjnej organizowanej przez *Human Behavior and Evolution Society*. Jest członkiem (w tym także założycielem) kilku znaczących towarzystw naukowych, organizował międzynarodowe konferencje naukowe.

Liczba recenzji naukowych, które wykonuje, świadczy nie tylko o jego znakomitej pozycji w świecie naukowym ale także wielkiej pracowitości.

Chciałbym też podkreślić, że na pochwałę zasługuje, znaczny wkład recenzowanego Autora nie tylko w rozwój psychologii światowej, ale też w rozwój polskiej psychologii. Doliczyłem się 10 prac naukowych habilitanta, w których współpracował on z polskimi autorami, przedstawione CV wskazuje, na częste wykłady autora w polskich jednostkach naukowych, w tym także na organizowanych w Polsce konferencjach. Nie znalazłem informacji (lub przeoczyłem) o opiece nad doktorantami (polskimi i nie tylko). Byłaby to przysłowiowa „łyżka dziegciu w beczce miodu”. Bardzo bym liczył na taką współpracę i wsparcie w wychowaniu kolejnych pokoleń polskich psychologów.

Reasumując, w mojej ocenie, inne istotne aktywności naukowe, z naddatkiem spełniają wymogi związanych z uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego w Polsce.

Konkluzja

Podsumowując, na podstawie dokonanej oceny stwierdzam, że osiągnięcia naukowe Petera Jonasona, prace wskazane jako wchodzące w skład osiągnięcia w przewodzie habilitacyjnym, ale też całokształt jego pracy naukowej, z dużym naddatkiem spełniają wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wnioskuje zatem o nadanie Peterowi Jonasonowi stopnia doktora habilitowanego w zakresie psychologii.

dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UW

